

Dr Lupu: Más a Zeletzky-per és más a Skoda-per

Szigoru büntetést kért az ügyész Zeletzkyre

Megkezdődött a vádbeszéd a Zeletzky-perben. -- Románia presztizsét mocsárba rántották az iparlovagok -- írja a „Calendarul” szerkesztője

Szerdán ítélik a hadbíróság

Hatalmas viharokat támasztó Zeletzky-ügyben immár minden létező hullám elült és kiderült, hogy Zeletzky tulajdonképpen kitűnő hazafi, nagy román barát és ő a legbecsületesebb ember Romániában. A megváltozott atmoszférára jellemző, a Dimineata karikatúrája, melyen a nagy per tárgyaló terme látszik s alatta ez áll: „Ha még tovább is így megy minden, akkor Zeletzky letartóztatja a hadbíróság tagjait”. Valóban ez a helyzet. A nagy szenzációnak indult per ellaposodott, a vádak elsikkadtak, a legelőkelőbb tanúk mentővallomást tettek és a „bűnügy” egyre gyorsultabban rohan a felmentés felé.

Elhangzott a főügyési vádbeszéd

Bukarest, augusztus 12.
A Zeletzky-perben szombaton befejezték a tanúkihallgatásokat és Pomponiu királyi főügyész elmondta nagy érdeklődéssel várta vádbeszédét.

Beszéde két vádpontra: a pecsétek leszakítására és a titkos katonai iratok megszerzésére épült, holott eleinte a kémkedés feltétele is szerepelt a vádpontok között. Hangsúlyozta, hogy: nem állítja, hogy Zeletzky a katonai titkokat idegen államokban is elárulta volna. A leghatározottabban állítja azonban, hogy Zeletzky leánykáját kitanították, hogy vállalja magára a pecsétek leszakítását.

— Annak ellenére — mondta Pomponiu főügyész, — hogy mint katona, a legnagyobb tisztelettel viseltetem volt feletememmel szemben,

azt kell állítanom, hogy a Zeletzky által megszerzett okmányok igenis titkos katonai okmányok voltak.

Fentartja, hogy a kiskapusi és kudzsiri fegyvergyárak leírása, az idegen országokban tett katonai megrendelések, a miniszterelnöknek szóló jelentések a kiskapusi és kudzsiri fegyvergyárak hiányairól, a Schneider-Creusot műveknél tett megrendelések s még egy-két bizalmas jellegű tárgyalás iratai titkos katonai akták voltak. Eppen ezért olyan büntetés megállapítását kéri, amely 5—10 évig terjedő börtönbüntetéssel kezd.

NICHIFOR CRAINIC ÉS A ZELETZKY-ÜGY

Bukarest, augusztus 12.

A Calendarulban Nichifor Crainic vezércikkezik a Zeletzky-ügyről. Elmondja, hogy az egész ügyet hosszúkező akmamunkával két célért rendezték: 1. Hogy a Skoda-cégnek adott megrendelések egy részét bizonyos román iparlovagok kaphassák meg. 2. Hogy erkölcsileg tönkretegyék Maniu Gyulát.

A Zeletzky ellen emelt kémkedési vád most összeesik, de a hangos vád alkalmas volt arra, hogy Románia becsületét is meg-

hurcolja. A vád miatti eljárást pokoli rendezéssel kikényszerítették s európai botrányt idéztek elő vele.

„A Zeletzky-ügy nem azonos a Skoda-üggyel”

Bukarest, augusztus 12.

Lupu érdekes nyilatkozatot adott a Dimineatanak:

— En — mondotta — a parlamentben a Skoda ügyet tettem szóvá. A hadbíróság pedig most a Zeletzky-ügyet tárgyalja. Ez nagy különbség.

— Azt állítottam a képviselőházban, hogy az első kiszálláskor megtalálták a Skoda képviseletnél a titkos jelek, irások és nevek megoldási kulcsát. És tegnapelőtt egy tanu megerősítette ezt az állítást, kijelentette, hogy a házkutatásnál a hatóság kezében volt a kulcs.

Aztán a cikk így folytatja:

— A kormány fején is tuhnóve van néhány alak az országban, aki azt teszi, amit akar. Azok csinálták ezt a botrányt is, amellyel egészen a nemzeti becsületig minden presztizsünket mocsárba vonszolták. És csak azért, hogy megrendeléseket kaphassanak vagy, hogy egy politikuson megboszszulhassák maguktól. Mindenki tudja, hogy kik ezek az iparlovagok és senkinek sincs bátorsága, hogy pellengérré állítsa őket. Mi néven neveztük: N. Malaxa és Max Auschnitt!

Szerdán hirdetik ítéletét

Bukarest, augusztus 12.

A főügyész beszéde után most már csak a védők beszéde van hátra. Radu Rosetti, Vasiliu Cluj és legfeljebb még egy ügyvéd beszél úgy hogy szerdára már ítélet várható az érdekes ügyben. Számítanak ugyanis arra, hogy Zeletzky is hosszabb vádbeszédet tart.

Balbó repülőraja szombat este hazaérkezett

A diadalittas tömeg ujjongása közben ereszkedett le a vízre a flotta.

Róma, augusztus 12.

Az olasz főváros és az egész ország lakossága óriási izgalommal várta a diadalmas azur-flotta hazaérkezését. Róma tengeri kikötőjét Ostiliát már a kora délutáni órákban százezres tömegek lepték el. Az olasz főváros és a diplomáciai testületek tagjai töltö-

ték meg.

Az izgalom nöttön-nőtt és 18 óra 15 perckor megpillantották az első repülőgépet. Utána egymásután tüntek elő a raj repülőgépei és pár perc múlva simán leszállottak a vízre.

Egy levél

Embermentés

— Hát igen. Embert mentettem — mondta egy régi iskolatársam.

Ahogy mondta, a szeme még könnyezett, mert T. Istvánról beszélgettünk. Egy régi osztálytársunkról.

— Ahogy ezt mondd — szoltam oda a pajtásomnak — s valaki meghallaná a beszélgetésünket, azt hinné, hogy a vízből mentetted meg épp akkor, amidőn már rúdoklott.

— Majdnem amnyi volt — szolt hirtelen közbe a barátom — mintha a vízből húztam volna ki.

Aztán egy kissé elhallgattunk. Mindeketten T. Istvánra gondoltunk, aki ma valahol a kanadai erdőségekben boldog farmer. Családja van, vgyona van és — ahogy a levelében írja, nagy hálával tartozik azért amit vele a barátom tett.

— Ugy volt az — kezdte el a barátom — hogy egy augusztusi hajnalban ismét mámorosan jött haza Pista. Előző nap nem voltam valami jó hangulatban és meglehetősen gorombán összeszidtam Pistát, hogy nap, mint nap ilyen későn jár haza. Szó szót követett. Ő is durván válaszolt, én se valami sima feleletet adtam, amíg egyszer csak valamit hozzám vágott. Előntött a méreg. Felugrottam. Nekimentem. Két gyerek volt Pista és bizony nem volt valami könnyű dolgom, akármennyire kapatos is volt. Megfogtam. Ő is engem. Megráztam. Erre megütött. A vállamon ért nagy csontos keze. Az ütés kemény volt. Feljajdultam és irtózatossá lettem. Aztán megint megütött és ahogy a keze az asztalhoz ért, leütötte a kését. Aztán elvégődött, de olyan szerencsétlenül, hogy a tenyerét a földön fekvő késbe megvágta.

Elhallgatott az én kedves barátom. Homlokán végig gyöngyözött az emlékezés. Látszott rajta, hogy úgy van ezzel, mintha sohse tudná elfeledni. Aztán folytatta.

— Észhez tértem. Nosza vizet, kendőt, kötszert, amivel elkössem. A vér csak úgy dőlt a tenyeréből. Attól tartottam, hogy elvérzik. Azán orvoshoz rohantam. Be is kötözte. Amikor hozzákezdett a kötözéshez letette karóráját és még az orvos azt mondotta: "Három óra".

Aztán elment. Ugy 4 óra körül az orvos és én magamra maradtam Pistával, aki közben elaludt.

Ahogy mindezeket nekem elmondta a barátom, magam is vissza emlékszem az esetre. Hogy is volt csak? Igen. S azzal én folytatom s a barátom hallgat.

— Másnap a rendőrség. T. Pistát letartóztatta. Azzal vádolták, hogy egyült mulatott egy vidéki földbirtokossal, akivel 3—4 óra között eltávozott és mivel a földbirtokost 4 óra előtt egy pár perccel megölve találták az uccsarkon, mindenki T. Pistát gondolta a gyilkosnak.

Pista tagadott. Beismerte, hogy együtt jött el. Mikor, nem tudja, de a gyilkosságól semmit sem tud.

A barátom folytatta az emlékezést:

— Ha nem birkóztam volna Pistával, ha nem ütötte volna le az asztalról a kését, akkor sem hozatnom volna orvost, nem tudtam volna meg hány óra volt, amikor kötötték és bizony senki sem mentette volna meg Pistát a börtöntől. Vallottam tehát én is, az orvos is s így Pista megmenekült.

— Így volt — mondtam.

És mindketten arra a T. Pistára gondoltunk, aki most Kanadában farmer, aki megházasodott s aki ha máskor nem, de minden év augusztus havában levelet ír a barátomnak. Ebben a levélben minden évben megköszöni azt, hogy megmentette az életnek. Most, a legutóbbi levelében azt írja, hogy a gyerekeinek is elbeszélte az esetet és a gyerekei annak érték apjukat, hogy hívja ki Kanadába azt, aki az ő apjukat

Gyilkol a hőség

Bécsben hét halottja van a hőségnek, Franciaországban 150 gyermeket ért villámcsapás

Bécsből jelentik: Az osztrák fővárosban a hőhullám és a forróság pénteken érte el tetőpontját. Délután árnyékban 33, napon 46 Celsius fok volt a hőség. Nyolc halos áldozata volt a forróságnak. Hét ember, köztük egy gyerek fürdés közben vízbe fullt, egy idősebb ur pedig az egyik fürdőben hőgutát kapott.

Badenben egy turista vendéglő tulajdonosa halt meg hőgutától.

Párisi jelentés szerint az egyik francia

gyermeknyaralótelep 150 növendéke a mezőre ment. Hirtelen vihar támadt, a villám lecsapott és mind a 150 gyermeknek keresztül futott az áram. Egy gyermek és egy felügyelő meghaltak, a többieknek a pillanatnyi bénuláson és ijedtségen kívül más bajuk nem történt.

Bukaresti jelentések szerint ott tegnap 55 fok volt a hőség. Az egész város az erdőbe és az uszodákba menekült.

Halálosvégű szerelmi dráma Székelyudvarhelyen

Székelyudvarhely, aug. 12.

Megrendítő szerelmi dráma játszódott le a székelyudvarhelyi hadkiegészítő parancsnokság irodájában.

A dráma előzményei Singurencu Joan 36 éves törzserőrmester már régebben szemet vetett egy másik, zenészerőrmester feleségére. Mindenáron azt akarta, hogy az asszony váljon el urától és hozzá menjen feleségül. Az asszony hosszas gondolkodás után végre

is felment Singurencu irodájába és kijelentette, hogy nem válik.

Az őrmester erre előkapta szolgálati revolverét és az asszonyra lőtt. A lövés azonban nem talált, de a nő az ijedtségtől elájult. Singurencu ekkor maga ellen fordította a fegyvert. A golyó halántékába hatolt és az őrmester néhány óra múlva kénytelen volt meghalni.

Győzött a kubai forradalom

Lemondott Machado a zsarnok-elnök

Havannából jelentik: Machado kubai köztársasági elnök lemondott és tisztét Ferrera tábornokra ruházta át, aki a libe-

rális párt tagja. Ferrera tábornok azonnal nemzeti kormányt alakított és felvette a tárgyalásokat Walles amerikai nagykövettel.

Kizártak egy kommunista tanácsost a nagyváradi tanácsból

A városi állandó választmány tegnap délelőtt ülést tartott dr. Egry Gergely polgármester elnöke alatt. A polgármester felolvasta a temesvári inspektorátus leiratát, amely a múlt hónapban megtartott nagytanácsos üléssel kapcsolatban tartalmaz figyelmeztetéseket, főleg formalitásokat kifogásol. Így többek között kifogásolja, hogy

a polgármester nem válaszolt Borsi József azon kérdésére, hogy a tárgysorozatra kerülő ügyeket miért nem ismerik magyar nyelven a tanácsosokkal.

Figyelmezteti az inspektorátus a várost, hogy Dávid Ferenc blokkista tanácsos, aki egyben az állandó választmány tagja is, több, mint 5 ülésről igazolatlanul távol maradt és ezért a közigazgatási törvény alapján

fel kell szólítani, hogy igazolja távollétét és ha ez nem történik meg, ki kell zárni a tanácsból.

Minthogy Dávidot a Sziguranca körözi és ezért távozott ismeretlen helyre, nem valószínű, hogy a figyelmeztetésnek fogadotja legyen. Ha Dávidot kizárják a tanácsból, helyére a Dolgozók Blokkja listájáról hívhatnak be pótagot és

ugyanesak a kommunisták közül kell új tagot választani az állandó választ-

mányba is.

Dr. Egry Gergely polgármester a temesvári revíziós bizottság leiratához hozzáfűzte még, hogy

igazolásra fogja felszólítani dr. Pelle Jánost is, aki az állandó választmány több mint öt üléséről maradt távol.

Fűszer és csemege üzletemet (falatozóval) Str. Avram Iancu (Kossuth-ucca) 10 szám alatt, a Friss Újság kiadóhivatala mellett aug. 15-én megnyitóm.

A munkás, a polgár

ne politikai tevékenységre való tekintettel (amit bűnnek tartanék üzletileg értékesíteni), hanem

a szolid áruk,

a lelkiismeretes és pontos kiszolgálás miatt keresse fel üzletemet.

Nem akarok meggazdagodni. Megelégszem a mindennapihoz szükséges minimális haszonnal.

Gyarmati Miklós

— Kimész? — kérdelem.

— Ahogy megjön a pénz azonnal indulok. Sohse hittem volna, hogy egy husz év előtti augusztusi éjszakán embert mentek azzal, hogy összeveszekszem vele.

— A partih ázat Charlesnek hagyományoztam, egyéb hagyni valóm ugyan nem igen volt, de ami csekély vagyonom még van a házon kívül, azt Freddie-nek hagytam. Valószínűnek tartom azonban, hogy a hagyatéki terhek nagyobbak lettek volna, mint maga a hagyatéka.

— Én most elmegyek mondta aztán, legyen elővigyázatos. Mademoiselle!

— Mire vigyázzak? — kérdezte Nick.

— Ön okos leány. Igen, ez a bökkenő, hogy milyen irányban legyen elővigyázatos. Ki tudná megmondani?

— Addig pedig óvakodjon méregtől, a bombáktól, revolverlövésektől, motor baleseteitől s a délamerikai indiánok titkos mérgeibe mártott nyilvesszőktől? — fejezte be Nick bőbeszédűen.

— Ne tréfáljon önmagával, Mademoiselle — mondta Poirot komolyan.

— Mellesleg megjegyezve — szólalt meg újból — milyen árat ajánlott föl Mr. Lazarus az ön nagyapja arcképeért?

— Ötven fontot.

— Ah! — mondta Poirot.

Nagyon komolyan tekintett vissza a kalló felett függő sötét, komor arcra.

— De, amint már mondtam is, nem akarom eladni az öreg fickót.

— Nem — mondta Poirot elgondolkodva — nem, ezt megértem.

IV. FEJEZET.

— Poirot — mondtam, amint kiértünk utra — még valami amit, azt hiszem tudnod kell.

— És mi ez?

Megmondtam mendázt, amit Mrs. Rice-től hallottam az autófék zavarral kapcsolatban.

— Nahát, ez érdekes! Minden bizonnyal van ilyen típus, hiú és hisztérikus, aki azal akarja érdekessé tenni magát, hogy csodálatos módon menekül meg a haláltól és meglepő történeteket mesél el, amelyek sohasem történtek meg! Az ilyen ember még arra is képes, hogy súlyos sérüléseket ejtsen önmagán, csak hogy fentartsa a látszatot.

— Tehát nem hiszed, hogy...

— Hogy Mademoiselle Nick is efféle típus? nem, igazán nem. Megfigyelheted. Hastings, milyen nehezen tudtuk meggyőzni arról, hogy veszélyben forog. Aztán végül is olyan félig tréfás hihetlenséggel fogadta. Tudod, hogy ez a kis nő a mai kor gyermeke. Mindazonáltal érdekes az, amit Madame Rice mondott... Miért kellett ezt neki mondania? Miért mondta még abban az esetben is, ha igaz?... Szükségtelen, sőt majdnem helytelen volt ez tőle.

— Igen — mondtam — ez igaz. Minden ok nélkül, valósággal beleerőltette a társalgásunkba.

— Érdekes, igen, ez érdekes. Az ilyen kis tények érdekesek, szeretem, ha feltűnnek az ilyesmik. Az ilyesmik jelentőségteljesek, utmutatásul szolgálnak.

— Utmutatásul... mire?

— Rátapintottál az úgy gyengéjére, kitűnő Hastingsom... Hogy hová vezetnek? Valóban hová?... Hej, ezt bizony nem tudjuk meg addig, amíg oda nem érünk.

— Mondjad Poirot — szoltam — mért ragaszkodtál hozzá, hogy az unokanővérét hívja meg magához?

— Gondolkodjál — kiáltotta — gondolkodj csak egy rövid pillanatig Hastings. Mennyire nehéz a mi munkánk! Mennyire meg vannak kötve a kezeink! Az elkövetett bűn után elfogni a gyilkost — ez egészen egyszerű dolog, vagy legalább is egyszerű, az én képességeimmel. A gyilkos, hogy úgy mondjam, a bűn elkövetésével megnevezi magát. De itt még nincs büntetés s ami több nem is akarjuk, hogy legyen. Felfedezni a bűnt, mielőtt elkövetnék, ez okoz igazán nagy nehézséget.

(Folytatjuk)

Igaza van

A Crisana visszalép a bajnokságtól

ha nem változtatják meg a csoportbeosztást

A Nemzeti Bajnokság új összeállításától általában nincsenek meglegedve az egyesületek. Egymásután érkeznek a futball szövetséghez az energikus hangú panaszok az egyes csapatok részéről. A csapatok egyik része a csoportbeosztással nincs meglegedve, másik része pedig a Dragos Voda besorozását kifogásolja, amelynek szerintük — semmi joga nem volt ahhoz, hogy a legelőkelőbb osztályba kerüljön.

A Crisana hivatkozik arra, hogy a szabályok szerint a csoportok összeállítását — sorsolás után kell megejteni. A jelenlegi csoportbeosztás éppen csak azt nem árulja el, hogy sorsolással készült volna. A Crisana a teljesen érdektelen A csoportba került, — ahol mellette csupán a Ripensia és a bukaresti CFR olyan együttesek, amelyek elleni mérkőzései attrakciót jelentenek. A Dragos Voda, Soimii, Romania mérkőzéseire csak

ráfizetni lehet.

A Crisana azt kéri, hogy ismét sorsoljanak és pedig az összes résztvevő csapatok jelenlétében. A Crisana érintkezésbe lépett a Ripensia-val is, hogy hasonló szellemben intézzék megkeresést a szövetséghez.

A Dragos Voda beállítása ellen a bukaresti Macabi és Sportul Studentesc valamint a nagybányai Tricolor szólaltak fel. Mindna-rom egyesület azzal érvelt, hogy a Dragos Vodának a képességei nem érnek fel a Nemzeti Bajnokság nivójáig s bármelyikük kész arra, hogy osztályozóra álljon ki a csernoviciakkal.

A szövetségnek nehéz dolga lesz az egyesületekkel, mivel állítólag a Crisana — mellett más csapatok is el vannak határozva arra, hogyha nem teljesítik kéréseiket, visszalépnek a Nemzeti Bajnokságtól.

Lesz-e bajnokverés?

Vasárnap Temesváron, kedden Aradon játszik az Újpest

Arad, augusztus 12

A magyar profizionista bajnokság ezévi győztese tudvalevőleg vasárnap Temesváron meccsel. Ezt az alkalmat kihasználva, az atléták agilis vezetősége tárgyalásokat kezdett a magyar bajnokkal és sikerült is megállapodásra jutnia. Ennek a megállapodásnak alapján kedden az Újpest ugyan-

azzal a csapattal amellyel a román bajnok Ripensia ellen szerepel, Aradon játszik — a most kitűnő formában levő AAC-al.

Az izgalmas és kitűnő sportot adó — meccsnek színhelye a Gloria CFR pályája lesz. A belépő jegyek árait a legalacsonyabban alapította meg az AAC, hogy minden kinek alkalmá legyen azt megnézni.

Kis sporthírek a nagyvilágból

A tornász halálugrása. Budapest, aug. 12. Zwaller Károly, a soproni tornaegylet ki-váló tornásza tegnap este a tornacsarnokban halálugrást akart bemutatni a nyujtón, de a szaltó közben olyan szerencsétlenül — esett, hogy csigolyatörést szenvedett. — A mentők azonnal a kórházba szállították, de nem sikerült megmenteni az életnek, még az éj folyamán belehalt sérüléseibe.

Magyar győzelme a szófiai nemzetközi kerékpárversenyen. Tegnap rendezte a szófiai kerékpár szövetség évi rendes nemzetközi kerékpárversenyét, amelyen Németh — győzött az 1000 méteres sprintversenyben s megnyerte a 60 körös pontversenyt is. A 15

körös üldöző csapatversenyben a magyar Németh-Schmidt pár lett az első.

Hivatalos számok a losangelesi olimpi-ásról. Csak most hozták nyilvánosságra a mult évben lezajlott olimpiász hivatalos költ ségvetését és ezek szerint a brutto bevétel 1,483.535 dollár volt, a látogatók száma — 1,247.580 (naponta 77.975). A legtöbb — a megnyitás napján voltak, amikor 101.021 jegyet adtak el.

Major Károly, akinek a futballszövetség közgyűlésén kegyelmet adtak, máris tréningbe állott és legközelebb a bukaresti Juventus színeiben meg is jelenik a pályán.

A román szövetség is ratifikálta a futballszabályok módosítását

Bukarest, augusztus 12.

A szövetség legutóbbi ülésén elfogadta a FIFA által hozott futballszabály módosításokat s így azok Romániában is érvényben vannak. A módosítások a következők: 1) A játékos, aki bármilyen okból kifolyólag elhagyta a pályát, csak akkor térhet vissza, amikor a labda nincs játékban. 2) Büntetőrúgást lehet itélni, függetlenül a labda helyzetétől, abban a pillanatban, amikor a véséget elkövettek, feltéve, hogy a labda azalatt játékban volt. 3) Ha a játékos

félbeszakította a bíró, valamelyik játékos meg nem engedett viselkedése folytán, úgy büntetőrúgással kell folytatni annak az — együttesnek a kárára, amelynek játékosa — okot adott a megszakításra. A módosítások közül a 2-es a legfontosabb, amely azt jelenti, hogyha valamelyik játékos 16-os be-lül megüti ellenfelét, miközben a labda más hol van játékban, 11-est lehet itélni. Tekint ve, hogy ilyen esetek sokszor előfordultak, a jövőben ez a szabály súlyosan bünteti — majd a hasonló vétségeket.

„Szervusz jó öregem“, -- „jó munkát öreg“

„Szőke Szakáll“ néven volt ismeretes a Temesváron most letartóztatott ifju kommunisták vezére

Temesvár, augusztus 12.

Tegnap röviden megírtuk, hogy a temesvári rendőrség nagyszabású kommunista szervezkedésnek jött a nyomára. Ma temesvári tudósítónk részletes jelentést küldött az egész ügyről.

Horvát József, az új kommunista tartományi szervezkedési rendszerben a temesi körzet technikai csoportjának vezetője volt. Mint ilyen jól szervezett iroda felett rendelkezett Puskás Julianna niemetztelepi lakásán. A Zsilvölgyben, Petrozsényben, Aninán, Resicán és Oravicán mintegy 10.000 példányban terjesztett röpcédulák és röpiratok szerzője részben Puskás Julis, részben Horvát József, részben pedig Csupor Lajos voltak. Amikor a detektívek Puskás Julis lakásába behatoltak,

megtalálták azt a sokszorosítógépet, -- amelyen a röplapokat készítették, sőt a gépben még benne volt a röplap matrikája is.

„Szőke Szakáll a vezér“

Kraszilov Pál volt az aradi körzet technikai vezetője. Szoros kapcsolatban állott -- Horváth és Puskás Juliával, közöttük az összekötő szerepét Csupor Lajos játszotta.

Szőke Szakáll alias Merbl József a Bánsági Ifjukkommunista időszakonként megjelent röpirat szerkesztője volt, azonkívül falvakban a parasztság körében igyekezett a kommunista eszmét terjeszteni. Gyűléseket tartott az ifjukkommunisták kal Aradon, a Maros mentén, a mikalakai erdőben és Temesváron a vágóhid mögötti réten. Hermann Zoltán a bukaresti központ futárja volt és összekötő szerepet játszott Bukarest--Kolozsvár--Temesvár között. Több ízben utazott le a bányavidékekre, ahol maga ügyelt fel a röpcédulák helyes elosztására.

Pontos utasítás arra, hogy miképp szervezendő meg egy sztrájk.

Puskás Julis kolozsvári illetőségű és a bukaresti központ nemrég küldte Temesvárra. Horvát József a bánsági gyárvidékek munkásságának sejtiszervezetei számára heteken keresztül pontos programot dolgozott ki.

Ez a program kiterjedt a munkásság „forradalmi nevelésére“ utasításokat tartalmazott arra vonatkozólag, hogy miképpen kell a munkásokat a „titkos munka számára nevelni“ és

pontos vázlatát adta annak, hogy miképpen szervezendő meg egy sztrájk.

Hogy fogták el Hévizit?

Csupor Lajos a tartományi körzetek -- központjának kiküldöttje volt és mint ilyen az egyes körzetek munkásságát vizsgálta felül. Szerepe abból állott, hogy a központnak jelentést tegyen az egyes körzetek munkájáról. Amikor a kihallgatások során kiderült, hogy

a Temesvárra érkező kommunista futárokat Héviz Ferenc, a városi vízvezeték vállalat egyik alkalmazottja kunzte. Lepi lakásán rejtgette.

A rendőrség emberei, Toma és Ruian komiőrök, valamint Belgea rendőrügynök kiementek a Kunztelepre. Rajtaütöttek Héviz lakásán, ahol a szobában Csupor éppen azzal volt elfoglalva, hogy valamit ír. Amikor a detektívek beléptek,

Csupor az írást összegyűrte és le akarta nyelni.

Ebben Ruian komisszár akadályozta meg, -- amennyiben összeszorította Csupor torkát,

ki dulakodni kezdett Ruian komisszárral, kit sikerült is legyűrnie. Időközben

Héviz, kit Toma komisszár akart letartóztatni, altestén rugta Tomát, úgyhogy ez pillanatokra harképtelenné -- vált. Héviz ezután fejést ugrott ki a csukott ablakon.

Betörte az ablakot. Kint azonban egyeseken Belgea ügynök karjai közé repült. -- Héviz ekkor kést rántott elő, mellyel le akarta szurni az ügynököt. Ebben a pillanatban Toma komisszár két lövést adott le mire Héviz néhány másodpercre elvesztette lélekjelenetét.

Sikerült a telep lakosságának segítségével legyűrni. Időközben Ruian komisszár ártalmatlanná tette Csuport, kiket ezek után

autón szállítók be a vezérfelügyelőségre.

Itt a kihallgatások -- melyeket Vitia Jakab komisszár folytatott -- Gritta rendőrkezes jelenlétében folytak le.

A tárgyi bizonyítékok: 9 sokszorosító gép, mintegy 2000 röpcédula, 42 jelentés a körzetek részéről Horváthhoz 23 ugynevezett kerületi parancs a bányavidékek számára, bő levelezés, az egyes tagok álnéveinek feljegyzése, az egyes jelszavak lajstroma.

(„Szervusz jó öregem“ például a kolozsvári futárok jelszava volt, „Jó munkát öreg“ a petrozsényi futár jelszava stb.)

A jegyzőkönyveket tegnap zárták le s a 12 letartóztatottat átszállították a hadbíróság fogdájába.

Egy magyar fiu kötéllel tett ártalmatlanná egy elszabadult oroszánt

London, augusztus 12.

Bedford angol városba nagy állatsereglettel érkezett egy vándorcirkusz. A ketrecek felállításában közben egy oroszán kiszabadult és sétára indult. Óriási pánik támadt, mindenki menekült, csak egy fekete hajú fiu maradt nyugodt. Ez a fiu erős kötelet ka-

pott fel, vilámgyorsan hurkot csinált belőle és az oroszán nyakába dobta. Erre aztán a cirkusz személyzete visszahúzta az oroszánt a ketrecbe. A hős fiuról kiderült, hogy Buday Imre magyar diák, aki tanulmányuton volt Angliában.

A munkügyi miniszter szerint

45 ezer munkanélküli él csak Romániában

Bukarest, aug. 12.

A munkügyi miniszterium kimutatást közöl a nyilvántartott munkanélküliekről. Eszerint az egész országban 45.371 munkanélküli van nyilvántartva. A múlt évben u-

gyanebben az időszakban a miniszterium által nyilvántartott munkanélküliek száma az országban 57.606 volt. Hivatalosan tehát a munkanélküliek száma a múlt év óta 12 ezerrel csökkent.

Nem fizetnek tartózkodási illetéket a fürdőző és kiránduló idegenek

Bukarest, augusztus 12.

A miniszterelnökség az idegenforgalomról az alábbi rendeletet adta ki:

Az „idegenforgalmi“ rendelet értelmében azok az idegenek, akik kimondottan üdülési és gyógyulás vagy turisztikai cézzal jönnek az országba, nem fizetnek ugynevezett konzuláris illetéket, tehát a tartózkodási illeték címén ismert adózás alól mentesek.

Ezek az idegenek nem is kötelesek kiváltani a tartózkodási engedélyüket, hanem ugynevezett „Buletin de turistica“-t kapnak vagyis turistaigazolványt. A miniszterelnökség turisztikai és idegenforgalmi osztálya egyben felhívást intéz az összes fürdőhelyekhez, üdülőtelepekhez, kirándulóhelyekhez, -- hogy a való élet követelményeihez irányításuk árakat, illetve azokat az idegeneket, -- akik idegenforgalmat jelentenek, az idegenforgalom tekintetében árakat szálítsák le,

A rendelet felhívja a fürdőhelyek, üdülőhelyek, kirándulóhelyek igazgatóságát, hogy külföldiek számára készítsenek egy könyvet és kérjék meg őket arra, hogy panaszaikon kívül jegyezzék be kívánságaikat, óhajaikat miként lehetne az illető hely forgalmát nö-

Az Opreán-féle autóbussz menetrend Torda és Kolozsvár között

TORDA--CLUJ:

Délután: 7.15, 8, 11 és 12 órákor
Délután: 5 és 6 órákor.

CLUJ--TORDA:

Délután: 7, és 9 órákor.
Délután: 2, 4, 6 és 8 órákor.

Katona-tragédia

Tulceán a Dunába ful- ladt egy nagyváradfi fiu

Nagyvárad, augusztus 12.
Szombat este távirat érkezett a nagyvárad rendőrségre, melyben a tulceai 33-as dorobanti ezred értesítést küldött, hogy Széll Bálint nagyváradfi fiatalember, aki a nevezett ezrednél teljesített kaoni szolgál-

tot, pénteken fürdés közben a Dunába ful-
ladt. Holttestére még eddig nem akadtak rá.
A rendőrség értesítette a szerencsétlen
véget ért fiatalember Kórház-ucca 67 szám
alatt lakó szüleit, akik érthető késégbeesés-
sel vették tudomásul fiuk halálát.

Összeütközött a bukaresti gyors egytolató mozdonnyal

Az utasok fejvesztetten ugráltak ki a vonat ablakán

Busteni, auguszt. 12.
A bukaresti gyors Busteni közelében
összefutott egy tolató mozdonnyal. Az ös-
szeütközés következtében a vonat ablakai
betörték s az utasok között óriási pánik
tört ki. A vonatszemélyzet megnyugtatója

mit sem használt és sok utas
az ablakon keresztül menekült.
Végül is kiderült, hogy a pánikra semmi
ok sincs és mindössze 2 utas sebesült meg
könnyebben.

A kékingesek forradalma

Irországbán kihirdet- ték az ostromállapotot

Dublin, augusztus 12.
A kékinges fascista mozgalom elfojtá
sára tegnap este minisztertanácsot tartottak
amelynek eredményeként De Valera minisz-
terelnök kihirdette az ostromállapotot. A
rendelkezés De Valerát diktatori hatalom-

mal ruházza fel.
A tegnapi tervezett nagyfelvonulás el-
maradt. Az ir köztársasági gárda egyébként
parancsot kapott, hogy ha kell, fegyveresen
is fellépjen a kékingesek ellen.

80 orosz menekültet vett fel egy olasz gőzös

A menekültek bárkán akartak Várnába jutni, de a bárka kormányja
eltört s így a tengeren hanykódtak

Konstanca, augusztus 12.
A Meteor nevű olasz gőzös néhány mér-
földnyire a parttól egy nagybárkát talált, a
mely törött kormányal hanykolódott a nyílt
tengeren. A bárkában 80 orosz menekült
volt, akiket felvettek a hajóra. A menekül-
tek elmondták, hogy éjszaka a tenger egy

elhagyott partreszen bárkába szállottak és
Várnába akartak jutni. A vihar követke-
ztében azonban eltört a kormányuk és most
a hullámok szeszélyének kitéve hanykolód-
tak két napja. A menekülő oroszokat egy-
előre a konstancai hűségok helyezték el.

Három király találkozott

Zágrábból jelentik: A Novosty című lap
jelentése szerint Boris bolgár király és Ci-
ovanna bolgár királyné Olaszországból jö-
vet Bledben meglátogatják az ott nyaraló
Sándor jugoszláv királyt és feleségét. —
Ugyancsak ez a lap írja, hogy Károly király

legközelebb találkozni fog Boris bolgár ki-
rályal, akivel a balkáni államok között kö-
tendő szerződés tervezetéről fog tanácskozni.
A zágrábi lap az uralkodók találkozásában
a kezdeményező lépést látja a balkán álla-
mok közötti szoros politikai együttműködés

Borzalmas gyilkosság Petrozsényban

Együtt mulattak, majd 600 lejért agyonverték

Petrozsény, augusztus 12.
Tegnap reggel a városi csordás borzal-
mas felfedezést tett a város határában. A-
mint a teheneket a mezőre hajtotta, egy
idős ember borzalmasan összetört hullájára
akadt. Jelentést tett a rendőrségnek, ahol
megindították a nyomozást. Megállapítást
nyert, hogy az áldozat Grunta Pável, ötven
éves Heti községbeli gazda. Grunta 1000

lejjel a zsebében jött be a városba, hogy
egyes tartozásait kifizesse. Ismerőskkel ta-
lálkozott, akikkel betért egy korcsmába,
ahol inni kezdtek. Így töltötték az egész
éjjel igen jó hangulatban. A társaság ész-
revette, hogy az idős gazdánál még mintegy
5-600 lej maradt. Ezért elhatározták, hogy
elteszik láb alól és kirabolják. A rendőrség
nagy erővel nyomoz a tettesek után.

ILYEN OLCSÓ MÉG
NEM VOLT SOHA!

14
1 mtr mosó
crep minden
szinben
Lei

Mintás batizant
garantált mosó
métere

Lei 15

KOVÁCS

23
Angol panama
minden szin-
ben
Lei métere

Angol sifon
90 cm. széles
métere Lei

23

Testvérek

23
Angol
tobralco
Lei métere

Mintás mosó
selyem
különlegesség
métere Lei

39

ORADEA

59
Crep de oline
selyem 1-től
3 méterig
Lei métere

Mintás
tiszta selyem
foulard
métere Lei

75

Saspassage

79
Tiszta selyem
burat minden
szinben
Lei métere

Mintás crep de
chine selyem
minden szin
métere Lei

95

Meghívó

Előcsarnokunk világvárosi
kiállítására.

Nyitva: vasárnap d. n.
4-től 9-ig

„Gyertek utánam”

Megölte feleségét, aztán magával végzett Budapesten egy öregúr, akinek 1000 pengő havonta „kevés” volt

Budapest, augusztus 12.

A rekkenő hőségben egy fiatal nő ballag a hegyaljai ut felé. A fehér uton szikrázik a nap, a fiatal nő homlokát törli, aztán órájában ez: még nincs késő, még nincs tizenkettő, odaér a villába időre, hogy Havassy né nagyságos asszony galambbász fejét megfésülje. A fodrásznő szívesen ment a mozgalmas üzlethöz ehhez a kékés, kedves kuncsaftjához, aki nem idegeskedik, nyájasan elbeszélget vele. Boldog gazdag emberek, akik szép villában laknak, vannak még a mai világban is, akiknek jól megy soruk.

A HÜS VILLABAN KÉT HALOTT

Itt a villa. Hegyalja-ut 18. Mi az? Nem nyitnak ajtót? Talán a nagyságos asszony nem hallja, az öreg ur pedig Havassy Dezső nagyot hal, ő tőle akár estig csöngethet. Nagyszerű, nyitva van az ajtó! Be nyitott ah us lakásba, átment az előszobán, a félhomályos napalín és a hálószoba küszöbén megtántorodott. Az erős napfénytől még mindig káprázó szeme a nyitott fürdőszobakövén valami szörnyűt látott: az öreg Havassy Dezső vérző fejjel, különös eitorzult helyzetben mozdulatlan. Onkéntelenül elkapta a szemét, hogy még szörnyűbbet lásson: a hálószoba közepén az őz Havassy né feküdt nagy, feketére alvadt vértócsában, egész testén alvadt vérfoltokkal.

KI HALLOTTA A REVOLVERLÖVESEKET?

A rendőri bizottság megérkezése előtt már értesítették a Havassy házaspár fiait ifj. Havassy Dezsőt, a Hiteibank Kálmintéri fiókjának főnökét, Havassy Jenőt, aki a Hiteibank Rákóczy-téri fiókjában tisztviselő és telefonüzenet ment a dsemborira, hogy keressék meg Havassyék legfiatalabb fiát Istvánt, aki kiment, hogy a cserkész tábor megnézze. A fiuk drámai jelenetek között borultak szüleik holttestére.

A szomszédok közül többen hirtottak revolverlővéseket az éjszaka és csodálatosképen sem a személyzet, sem pedig a legfiatalabb Havassy fiu nem hallott semmit. Havassy István pénteken korán reggel ment el hazulról, nem akarta szüleit felkelteni és ezért nem is köszönt el tőlük.

A hozzátartozók értetlenül állnak a két tős tragédia előtt.

A PÁLYA KEZDETE ÉS VEGE

Idősebb Havassy Dezsőnek pályája élen nagy baskkarriert jósoltak. A Kornfeld- és Ullman-családok bizalmas embere volt és szépen haladt előre a Hiteibankban, amíg a háboru előtt néhány évvel fülbaj támadta meg. Havassy munkaképessége csökken, s rövidesen nyugalomba is vonult és csak igazgatósági és felügyelőbizottsági tagságát tartotta meg.

Havassy Dezső híres, gazdag családból nősült, Petz Annát vette feleségül. A régi patriciusbudai családnak még most is van öt háza a Döbrentei-uccában. Havassy né 4 testvérével ennek a négy háznak a tulajdonosa. Egyik nővére Berczell nyugalmazott alpolgármester felesége. Egyik fivére pedig Petz kuriai bíró. Havassy fiai a Hiteibanknál helyezkedtek el. Leánya, Irén, Holló Lajos képviselő fiához, Holló Gábor ügyvédhez ment feleségül. A Holló házaspárnak két szép gyermeke van. Havassy jövedelme még most is mintegy ezer pengő volt. Ebből 400 pengő volt a nyugdíj, az összegnek többi része pedig a különböző igazgatósági és felügyelőbizottsági tiszteletdíjakból állt. Természetesen felesége részesült a Döbrentei uccai házak jövedelméből is.

Első látásra tehát a kettős öngyilkosság vagy a gyilkosság teljesen megmagyarázhatatlannak látszott, az idős Havassy házaspár harmonikus családi viszonyok között, jómódban élt a hegyaljai villában.

A BUCSULEVEL
A bucsulevél, amelyet idősebb Havassy Dezső írt és felesége nem írt alá, már mintha fényt vetne az érthetetlennek látszó tragédiára.

„Édes gyermekeim, — így kezdődik a

levél — bucsúlevelek meg nekem, de nem bírok tovább idegekkel. Ilyen körülmények között, mint amilyenek között nekünk élni kell, nagyon nehéz és küzdelmes az élet. Jövedelmünk nem elég nagy...” A bucsulevél további részében bizalmas családi dologról ír Havassy Dezső, többek között ilyeneket: „En megbocsátok G.-nek mindent...” A levél befejezése a legmegrendítőbb. Csak két szó: „Gyertek utánunk.”

A kettős halál titka

A levelet Havassy Dezső írta, de hogy feleségével közös elhatározásból-e, az már valószínűen örökké kettőjük titka lesz. Az öreget békés, csöndes embernek ismerték, aki egy bogarat nem tudott eltaposni a kerti uton. Mi kényszeríthette vajjon a fegyvert kezébe, hogyan tudta a revolvért arra az asszonyra irányítani, akit annyira szeretett és akivel oly régen élt együtt?

Havassy és felesége holttestét délután a törvényszéki orvostani intézetbe szállították, ahol majd felboncolják őket. Valószínű, hogy a boncolás sem tudja majd eldönteni, együtt határozták-e el az öreg házaspár a halálba menetelt, vagy pedig Havassy Dezső egyedül készült a szörnyű tette és felesége tudta nélkül sütötte rá az asszonyra ötször a fegyvert.

Hat új tombolanyerő

Egymásután jönnek be kiadóhivatalunkba a nyertes számú tombolajegyek és jelentkeznek azok az olvasóink, akik legutóbb nyertek. Tegnap ismét átadtunk, illetve elküldtünk nyereményeket a következő olvasóknak:

Özv. dr. Bulyovszky Józsefné, Nagyvárad, Lukács György-ucca 18, nyert 4423. számmal egy kg. teavajjat.

Molnár László, Zilah, rendőrségi tisztviselő 6250. sz. nyert 1 asztali írókészletet. Demeter Sándor, Nagyvárad, Madrid-ucca 20. nyert 1176. számmal egy 6 szemé-

lyes kompótos szervízt.

Halitzky Béla, Fugyivásárhely, nyert 4411. számmal egy sorozat Dickens-regényt. Percz Pál postás, Nagyvárad, Bethien ucca 28, nyert 8030. számmal 3 hullámfürdőjegyet a Püspökfürdőbe.

Özv. Sziogyártó Györgyné, Zilah, Stefan Cel Mare ucca 39. nyert 6283. számmal egy svájci ébresztőórát.

A többi nyerőket kérjük, küldjék be jegyeiket, hogy az a jándéknyereményeket megkaphassák.

Dernán még mindig nincs nyugalom

Lefoglalták a munkások a bányatársaság koncesszióit

Dernán egyelőre takarítanak és sepregetnek, de hetekbe is beletelhetik, amíg a munka újra megindulhat.

Minden olyan elhagyott állapotban van, hogy életveszélyes lenne ilyen körülmények között megkezdeni a munkát. Beomlott bányák, alagutak, berozsdásodott szerszámok mutattak, hogy mennyire nem gondoltak a bányával.

A telep üzemképessé tétele 1 millió lejbe is belekerülhet.

Amint ismeretes, a munkások és a bányagazgatóság között létrejött megegyezés folytán minden kitermelt vaggon bitumen véterárából 5000 lej fizet az igazgatóság a régi bérhátralékok fedezésére. A munkások azonban nem nagyon bizhatnak abban, hogy az igazgatóság be fogja tartani a megállapodást, erre mutat az a körülmény, hogy

az elmúlt héten Mihailu margittai ügyvéd, a munkások képviselőjében Dernán lefoglalta a bányatársaság összes koncesszióit

a munkások 1 millió 400 ezer lejes követelésének fejében. A bányatörvény alapján — ugyanis magát a bányát nem lehet lefoglalni és árverés alá bocsájtani.

A koncesszió lefoglalása viszont azt jelenti, hogy ha Dernán megindul az üzem, — minden bevétel a munkásokat illeti és a —

munkások követeléseikkel megelőzik az összes többi hitelezőket, akik pedig maguk is szép számban vannak.

Kérje mindenütt a
GOLF borotva-pengét!
(az acélipar legteljesebb alkotása)
és öröme lesz a borotválkozásban.
Minden szaküzletben kapható.

APRO HIRDETÉSEK

URI SZABÓSÁGHOZ tanuló felvétetik. Ritok Zsigmond u. 11. Patacsics uriszabo.

SZÖLLŐBEN felügyeletért lakást adok esetleg nyugdíjasnak. Szlabey Körös ucca 74. 982

EGY JÓ munkabíró minden nő avon-
nal felvétetik. Rákóczy ut 22 Komsa. 972

KÖZÉPKORU tisztességes jól főző min-
denest hosszú bizonyítvánnyal magas fize-
téssel felveszek. Friedmann edényüzlet Zöld
fa ucca 21. 946

MUNKANELKÜLIEK szép keresettel
felvétetnek a Nagyvárad Friss Ujság és az
Erdélyi Magyarország árusításához, úgy hely-
ben, mint vidéken. Jelentkezni a kiadóhiva-
talban.

PASZTOR-ÉYOMDA. ORADEA